

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VII. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1910. október 16.

236 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonteljesítési száma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A koalíció életrajza.*)

II.

— A kiegyezés. —

Láttuk, hogy a koalíció tüstént abbahagyta az egész nemzeti harcot, mihelyt Fejérváryék rendeleti uton életbeléptették a külföldi vámszerződéseket s ezzel létrejöött az a bevégzett tény, mely másíthatatlanná tette hosszú időre a vámközösség fenntartását. Mihelyt ez megtörtént, a koalíció azonnal lemondott mindenről, hogy kormányt vállalhasson. Hiszen hivatkozhatott lefelé arra a kényszerhelyzetre, amelyet a gazdasági függetlenség szempontjából az ügyvivő kormány törvénytelen cselekedete teremtett. És vállalta — e kényszerhelyzetre való hivatkozással — a paktumban azt, hogy a gazdasági közösség állapotának a külföldi szerződések lejártáig való fentartására nézve meg fog egyezni az osztrák kormánnyal.

Ha a választások után Kossuth Ferenc azzal lép az osztrák kormány elé, hogy milyen nehéz az ő helyzete, az abszolút többséggé lett függetlenségi párt elé üres kézzel nem léphet, tehát kéri, hogy miután a vámközösség fenntartására nézve tett kötelezettségét kész lelkiismeretesen beváltani, adjanak neki valami formai engedélyt: iktathassa be a Széll-Körber-féle kiegyezést vámszerződés formájában a régi vámszövetségi forma helyett, az új autonóm vámtarifát pedig, amelyet szintén változatlanul elfogad, keresztelhesse el magyar autonóm vámtarifának az eddigi közös vámtarifa elnevezés helyett: — ha így lép fel Kossuth Ferenc, óvatosan, okosan és szerényen, akkor bizonyára célt ér nagyobb nehézségek nélkül.

De nem így lépett fel. Hanem duzzadó önérzettel és diktátori hangon jelentette ki, hogy vámszövetséget nem köt, közös vámtarifát be nem cikkelyez, hanem ragaszkodik ahhoz „a nagy nemzeti vívmányhoz”, hogy aminek eddig vámszövetség volt a neve, azt ezentúl vámszerződésnek hívják, s ami idáig mint közös vámtarifa szerepelt, ezentúl mint magyar (de az osztrákkal azonos) tarifa szerepeljen, s ettől a vívmánytól *semmi szín alatt nem fog tágitani*. Hozzátette még — nem gondolva meg, hogy az osztrák ellentállást e szavaival mennyire fogja hevíteni — azt is, hogy ezzel „a magyar állam székérrudját a függetlenségi politika felé akarja irányítani”.

Nota bene, ez a nagy nemzeti vívmány még a darabont Vörös Lászlótól maradt hátra örökül a kereskedelmi miniszteriumban. Ügyvivő uraságoktól levett köntösben parádézott, tehát Kossuth Ferenc. De végzetes ügytelenséggel parádézott. Mert amikor Ausztriában azt látták, hogy Kossuth végképpen hozzákötötte magát ehhez a követeléshez, akkor azt mondták odaát: hát

ha olyan nagyon kell a névcseré s ha nektek olyan fontos nemzeti vívmányt jelent, akkor ingyen nem adjuk, hanem *fizessétek meg busásan* az árát.

Igy indult meg a kiegyezési háború, a mely Magyarország legfontosabb gazdasági érdekeinek szinte kiszámíthatatlan károsításával s mindezeken tetejében még a kvóta emelésével végződött.

Hogy Magyarország megsarcolása mennél eredményesebb lehessen, hamarosan lemondott odaát Hohenlohe miniszterelnök és átadta helyét báró Beck Wladimírnek, aki mindjárt azzal lépett hivatalába, hogy a magyar kívánságokról lehet vele beszélni, de ennek fejében követeli a Széll-Körber-féle kiegyezés egész anyagának a revízióját. Ekkor Kossuth már beláthatta volna, hogy rossz taktikával indult utnak s hogy ha célt akar érni, más után kell elindulnia. De Kossuth büszkén és ridegen azt felelte Becknek, hogy mindenben ragaszkodik eredeti álláspontjához. Hadüzenetét június 7-ikén vágta ki a képviselőházban:

— Ausztria egy kizárólag és kétségbe nem vonható magyar jognak érvényesítésébe iparkodik beleszólni, de Magyarország ebben nem egyezhet soha.

S hozzátette, hogy vagy szerződés formájában állapodunk meg Ausztriával, vagy pedig ha az osztrák kormány erre nem kapható, akkor egyoldalú törvényvel 1917-ig terjesztjük ki az 1899: XXX. törvénycikk hatályát.

Aki ettől nem iiedt meg, az báró Beck volt. Már a rákövetkező napon kijelenti a bécsi parlamentben újból, hogy a külön magyar vámtarifa formájáról csakis a kiegyezési kérdések egész komplexusának újra való felvétele és tárgyalása esetén lehet szó.

És hogy nagyobb nyomatókat adjon szavának, mindjárt felmutatta a kezében levő bot bunkósabbik végét is. Jelezte, hogy amennyiben a magyar kormány nem tágit, Ausztria nem fogja tűrni, hogy a közös vámbevételek ezentúl is a közös kiadások fedezésére fordítottassanak, hanem követelni fogja, hogy e célra csupán a pénzügyi vámok annak az államnak a bevételei maradjanak, amelynek a vámháton a befizetés megtörtént, a közös kiadásoknak a vámokból nem fedezhető részét pedig a két állam egyenlő részben viselje.

Tetszik tudni, hogy ez mit jelent? A védvámok az összes vámbevételeknek csupán husz százalékát teszik. Ausztria tehát azzal fenyegetőzött, hogy a vámbevételek nyolcvan százalékát magának tartja meg.

És hogy tréfát nem ismer, sietve és drasztikusan mutatta ki csakhamar az osztrák miniszterelnök. Július 7-ikén reggel meglátogatta az éppen Bécsben indózó Wekerle miniszterelnököt s megkérdezte, ragaszkodik-e még a magyar kormány követeléséhez. S ami-

kor azt hallotta, hogy igen barátságosan elbucszott, kocsiba ült, áthajtatott a képviselőházba, ott rögtön szólásra jelentkezett s dörgő tapsok közt jelentette ki az egész kormány nevében, hogy a Széll-Körber-féle kiegyezés törvényjavaslatait *ezennel visszavonja*.

Két napra rá pedig az osztrák képviselőházban egyhangúlag elfogadtatta Licht képviselőnek indítványát, hogy a pénzügyi vámok jövedelme Ausztria és Magyarország között a fogyasztás arányában osztassék meg.

A hadüzenetet ime elég gyorsan követte a háború.

A háborúban pedig a magyar kormányt elejétől végig egyig vereség a másik után érte. Az osztrák miniszterelnök első rohama után Kossuth Ferenc annyira elvesztette a fejét, hogy a képviselőház pénzügyi bizottságában egyszerre beszélni kezdett a paktumról, melynek addig ő és társai a pusztá létezését is tagadták. Sőt nemcsak beszélt róla, hanem idézett is belőle. Idézte belőle azt a passzust, mely a vámközösségre vonatkozik. Most már tehát megtudhatta az ország hitelesen, hogy paktum van s hogy mi foglalatik egyik pontjában. Szólt pedig a Kossuth Ferenc idézete így:

„Vagy szerződés alakjában kell létrehozni Ausztriával a vámközösséget vagy a reciprocitás alapján a status quo fenntartandó 1917-ig.”

Hiven idézett-e Kossuth Ferenc? Mikor később Polónyi felolvasta a paktum eredeti szövegét, kiderült, hogy nem. De még ha így is szólt volna a hiteles szöveg, mit várhatott Kossuth az idézésétől? Talán azt, hogy majd a király ő melléje áll s elejti Becket? Hiszen a korona akkor is azt mondhatta és mondta is, hogy neki mindegy, így vagy amúgy marad-e fenn a vámközösség, ami pedig a formát illeti, hát egyezzen meg a két kormány, ahogy tud. Beck pedig arra az álláspontra helyezkedett, hogy amennyiben a magyar kormány változtatni akar a vámközösség elnevezésén, hát ő nem állja tovább a Széll-Körber-féle kiegyezésben Magyarországnak jutott előnyöket, mert az a kiegyezés világosan és kifejezetten vámszövetségi formáról s a vámtarifának mint közösnek becikkelyezésétől volt függővé téve. Ha tehát Magyarországnak új elnevezés kell a régi helyett, akkor tessék a régi kiegyezésről lemondani s helyette újat csinálni . . .

Mit használt ezzel szemben Kossuth Ferencnek július 24-ikén a képviselőházban tett az a kijelentése, hogy a kormánynak garanciái vannak, hogy vagy szerződés jön létre Ausztriával, vagy pedig 1917-ig a viszonyosság alapján marad fenn a status quo? Hol volt és mi-ben ez a garancia? A paktumban? Hiszen a paktumot utóbb maga Wekerle úgy definiálta a Házban, hogy az magában foglalja azokat a feltételeket, melyek mellett a korona hajlandó

*) Lásd lapunk tegnapi számát.

volt a koalíciós kormányt kinevezni. Tehát a paktum csak a koalíciót kötelezte, Ausztriát nem. S a koronát is csak annyira, hogy a koalíciós kormányt kinevezze és a választói jog kiterjesztése utáni elnökséssé. Garancia tehát nem volt.

De még ennél is súlyosabb hibát követett Kossuth, mikor ugyanazon beszédben — nyilván a korona megnyugtatóására — azt a kijelentést tette, hogy „a vámtarifa azonban mindenestre törvénybe lesz iktatva”. Minden esetre. Tehát akkor is, ha mint magyar vámtarifa nem volna becikkelyezhető.

És ezt hangos szóval mondotta el a képviselőház nyilvánossága előtt. Azt hitte talán, hogy e szavai nem fognak a báró Beck füléhez eljutni? Bizony eljutottak. És Beck a kezeit dörzsölhette örömeiben. Hiszen így a sarcolás hadjárata annál biztosabb győzelmet ígért neki.

A képviselőház nyári szünete alatt a hallgatás köde borult a kiegyezési kérdésre. De amint a képviselőház szeptemberben összeült, legott kifútt a csatavesztés. A magyar kormány kénytelen volt meghódolni annak az osztrák követelésnek, hogy az ominózus névcsere fejében egyezzen bele a Széll-Körber-kiegyezés revíziójába. Wekerle jelentette ezt be a Háznak fanyar hangon: „A kormány beleegyezett abba, hogy a gazdasági kérdésekre vonatkozó összes kérdéseket és megállapodásokat revízió alá veszik.”

Az első vereség!

De még mindig adták a bankot. Sajtójukban azt hirdették, hogy az osztrák megkapja, amit akar, de nem lesz benne köszönet, mert az új kiegyezési tárgyalásokban a magyar kormány hajszálynit sem fog engedni a Széll-Körber-kiegyezés előnyeiből, ellenben követelni fogja a készfizetéseket és a fogyasztási adóvonalat. Amire Beck most már azzal felelt, hogy követelni kezdte a hosszú lejáratu kiegyezést. Tehát olyant, mely 1917-en tulra terjedjen.

Kossuthék még mindig süketek és vakok voltak. Nem látták, nem hallották a veszélyek közeledését. S a régi hibás taktika elejtése helyett újabb támadó lépésre szánták magukat: összehívták a képviselőház közgazdasági bizottságát s az ülés napirendjére a magyar autonóm vámtarifát tüzték ki. Erre osztrák részről két keserves válasz jött.

Prade miniszter a választói előtt kijelentette, hogy amennyiben Magyarországgal a megegyezés nem sikerül, az osztrák kormány abba sem egyezik bele, hogy Magyarország 1917-ig az 1899:XXX. törvénycikkben neki biztosított előnyöket élvezze.

Báró Beck pedig távirati jegyzékben figyelmeztette a magyar kormányt, hogy a közgazdasági bizottság összehívása ellenkezik a két kormány közt létrejött júniusi megállapodással, mely szerint a magyar kormány nem tárgyalhatja a vámtarifát mindaddig, míg a kiegyezési tárgyalásokat az osztrák kormánnyal be nem fejezi.

Két kiméltlen, kegyetlen oldalbarugás. Ime odáig súlyodt a koalíció révén Magyarország tekintélye, hogy még minket fenyegetnek meg a viszonyosságból, tehát a vámközösségből nekünk jutó előnyök megvonásával. A Kossuth Ferenc minisztersége alatt esik meg az országon az, hogy a vámközösségben való meghagyást, mint nekünk adott gráciát emlegetik az osztrák miniszterek.

S e fenyegetésekkel szemben a koalíciós kormány nem cselekszik, hanem mentegődzik. Felszólal gróf Apponyi s így exkuzálja azt a merészséget, hogy a kormány a magyar képviselőház közgazdasági bizottságát ülésre hívta össze:

„A magyar kormány a koronával szemben kötelezte magát, hogy a viszonyosságot 1917-ig feltétlenül megtartja. Ám Prade miniszter szavaiból kiderül, hogy az osztrák kormány nézete szerint a viszonyosság már 1908. január elsejétől kezdve nem kötelező Ausztriával szemben, ha addig a megegyezés létre nem jön. Ez nagy hátrány Magyarországra nézve. S ezzel szemben védekezni kell; ezért történt a közgazdasági bizottság összehívása.”

Az ember most már azt hinné, hogy legalább ezen a ponton szilárdságot fog a magyar kormány mutatni s nem türi az osztrák kormány illetéktelen beavatkozását abba a kérdésbe, hogy parlamentünk valamelyik bizottsága mikor és milyen napirenddel tartson ülést.

Ám még erre sem volt a koalíciós kormánynak ereje és bátorsága. Még ebben a kérdésben is meghátrált. A közgazdasági bizottság február 20-ikán csakugyan ülést tart. Azon aztán felszólal Kossuth s indítványt tesz, hogy tárgyalassék a vámtarifa, de csak általánosságban, a részletes tárgyalás maradjon husvét utánra, mert Beckékkel ők megegyeztek, hogy a hetek óta szünetelő kiegyezési tárgyalások most újból megindulnak és szakadatlanul folynak husvégig, amikorra is vagy létrejön a megegyezés, vagy megállapítatik az egyezkedés lehetetlensége.

Tehát gyáva meghátrálás, amitől a bécsi kormány támadó kedve persze hogy nem csökkenhetett. De volt itt még nagyobb baj is. Az, hogy a meghátrálás valótlan indoklással történt. Az osztrák kormány ugyanis félhivatalosan még aznap azt publikálta, hogy olyan megállapodás, milyenre Kossuth hivatkozott, egyáltalában nincs és hogy Báró Beck sohasem járult hozzá ahhoz, hogy ha husvégig még nincs megegyezés, ez végleg meghiúsulásnak tekintessék.

Tehát megtámadták a magyar kormány igazmondását is. Micsoda súlyos megalázás. Állami tekintélyünknek minő borzasztó meghurcolása.

De jött ám még keservesebben is. A magyar kormány egy félhivatalos nyilatkozatban kénytelen volt beismereni, hogy a bécsi cáfolat megegyezik a valósággal. A félhivatalos nyilatkozat úgy szólt, hogy Beck félreértette Kossuthot, mert Kossuth csak azt akarta mondani, hogy ha husvégig jól haladnak az ügyek, akkor lehet a tárgyalások továbbviteléről beszélni.

Csoda-e, hogy e kínos kudarcok után a koalíciós kormánynak meg kellett érnie azt, hogy báró Beck immár formálisan is kijelentette, hogy a névcserebe csakis egy legalább 20 éves kiegyezés fejében nyugszik bele? És csoda-e, hogy a lépésről-lépésre visszazsuzított, megaláztatások egész sorozatával sújtott, tekintélyében megrendült koalíciós kormány még ezt a hallatlan inszINUÁCIÓT sem merete visszautasítani? Husz éves szerződés gondolatába készek voltak belebocsátkozni ők, akiknek a lezajlott küzdelem során a teljes gazdasági függetlenség, melylyel a korona megkínálta, sem volt elég. Ők, akik letiporták és agyongyalázták azt a szabadelvűpartot, mely tíz évesnél hosszabb szerződést soha el nem fogadott volna.

Sokáig titkolta a koalíciós kormány, hogy a hosszú lejáratu kiegyezésről tárgyal Ausztriával. De a bécsi lapok minden cáfolat ellenére fentartották a hirt. A függetlenségi pártban erre némi forrongás támadt. A képviselőház folyósóin izgatottan tárgyalták a ci-devant hajthatatlan kurucok a dolgot és kinjukban Thaly Kálmánhoz fordultak megnyugtatóért, Thaly Kálmán pedig egyenesen megkérdezte

Kossuthot, ki hazudni nem akarván, mindent beismer: hogy szó van igenis olyan tervről, mely szerint a két kormány 1917-en tulra is kössön szerződést, — de már most.

Nagy zugás, elkecseregett tiltakozás kelt e szavak nyomán. Barabás Béla volt a leghangosabb: 1917-en tulra semmiféle megállapodást ők nem szavaznak meg, még a legmesszebbmenő kedvezmények mellett sem. Erre azután bátorságot kaptak még sokan. És egyetemes lett a tiltakozás. Kossuth Ferenc leverten távozott. El kell hát ejteni a hosszú lejáratu szerződést. Kár. Pedig mily szép nemzeti vívmány lett volna belőle . . .

*

Közben a két kormány közt szorgalmasan folytak a tárgyalások. Kitudódott, hogy a magyar kormány a fogyasztási adókban az Ausztriától független szabad rendelkezést követeli. De kitudódott az is, hogy ezzel szemben Ausztria kompenzáció gyanánt a kvóta emelését és a vámbevételek más felosztását kívánja. Kitudódott továbbá, hogy a magyar kormány követeli az annabergi csatlakozást mely a Németországgal való magyar kiviteli forgalom tetemes részét az osztrák vasutak társaságától függetlenítené. De kitudódott egyben az is, hogy ennek fejében meg Ausztria a dalmát vasutak kiépítését követeli, melyek a mi penzünkön épülnének azért, hogy a Horvátországból Fiume felé irányuló forgalom nagy részét elszívják a dalmát kikötőkbe.

Ezek a részletek már nyugtalanítani kezdi a koalíció legtüzesebb híveit is. De a miniszterek csillapítják híveiket: „darabontrágalom az egész. Nem kell hederíteni a hazaáruló bitangok áskálódásaira . . . Hogy is mondta Apponyi a békekötés után? „Biztatok bennünk akkor is, ha ajkaink némák maradnak . . .”

S a csillapulni nem igen tudó híveket elhallgattatták most azzal, hogy részletesebben szólóniok nem lehet, mert tiltja — az államtitok.

Hogy mégis szélesebb körökre ne terjeszkedjék ki a nyugtalanokodás, Kossuth Ferenc Cegléden március 15-ikén biztató beszédet mond. Bejelenti, hogy a hosszú lejáratu kiegyezésről nincs többé szó, komolyan nem is volt soha. És jelez valami új megoldást. Homályos célzásokkal beszél „a vámsorompós külön vámterület” megvalósításának reményéről.

„Vámsorompós külön vámterület.” Hát ez mi? Hiszen a külön vámterülettel vele jár a vámsorompó. Ha tehát valaki a külön vámterület fogalmához ezt a látszólag felesleges jelzöt, hogy „vámsorompó” hozzáteszi, akkor nyilvánvaló, hogy nem bővíteni, sem magyarázni, hanem szükíteni akarja a fogalom meghatározást.

Hát nemsokára kitudódott, mennyire helyes volt ez a sejtélem. Kossuthék ugyanis azt a megoldást ajánlották, hogy Ausztria és Magyarország maradjanak benn a vámközösségben, de legyen köztük egy közbenső vámsorompó, melynél a külfölddel szemben megállapított vámtételek egyharmadát szednék egymástól. Ausztria — a mi nagy szerencsénk — nem ment bele ebbe az örült gondolatba.

*

És eljött a husvét. „És még mindig nem volt kész a kiegyezés. Már most annak kellett volna elkövetkeznie, hogy a koalíciós kormány minden további tárgyalást megtagadjon. Idáig próbáltuk, nem ment, punktum; most pedig megyünk a magunk utjain.

Ezt kellett volna kijelentenie a kormánynak, mert februárban ezt ígérte. De nem je-

lentelt ki semmit, hanem nyugodtan tárgyalt az osztrák kormánnyal tovább. És próbálkozott megint valami új dologgal, ami veszedelmes is volt, nem is sikerülhetett, de aminek meghinsulása mégis nagy kárt okozhatott a már amúgy is szörnyen megviselt magyar érdeknek.

Megpróbálták ugyanis azt, hogy a királyt nyerjék meg szövetséges társul az osztrák kormány ellenében. És erre a célra felajánlották — az unjonclétszám felemelését némi mérsékelt katonai engedmények fejében.

A dolog ugyanis Kossuth Ferencnek már említett ceglédi beszédéből indult volt ki, amelyben ez a meglepő kijelentés is foglaltatott:

„A katonai kérdések a gazdasági kiegyezéssel nem hozhatók összeköttetésbe, kivéve, ha ez a megegyezés lehetőségét biztosítaná.“

A király azonban nem élt az előzékeny ajánlattal. Megvizsgálta a dolgot a hadügyminiszterével. Azután kijelentette, hogy csak pihenjenek a katonai kérdések.

Elmult a tavasz, tünődésben volt már a nyár is, a kiegyezési kérdésben a megegyezés még sem haladt előre. Beck már július havában kijelentette, hogy a kvótaemeléshez ragaszkodik, attól semmi szín alatt el nem áll. S a magyar kormány még ezt a hallatlan követelést sem merete visszautasítani, hanem csak annyit mondott, hogy legjobban volna az egész kiegyezési alkudozást szeptemberig elhalasztani. Beck ebbe készörömet belement. Ismerve magát, tudta, hogy ő szeptemberben sem fog engedni. De ismerte a koalíció minisztereit is és tudta, hogy mire itt lesz a szeptember, ők bizony már engedni fognak.

És jött a szeptember és már e hó első napjaiban Beck tele lármázta az osztrák sajtót, hogy „a kvóta emelése nélkül csonka volna a kiegyezés, ilyen csonka kiegyezés képviselőjét pedig az osztrák parlamenttel szemben semmiféle osztrák kormány nem vállalhatná.“

A magyar kormány pedig még erre sem adott határozott elutasító feleletet. Hanem elkövette az elképzelhetően legegységűbb hibát. Azt mondta a királynak, hogy a kvóta emeléséről lehet vele beszélni, de csak junktim a katonai kérdés nemzeti irányu megoldásával.

Miért volt ez a legegységűbb hiba?

Azért, mert kitette a magyar kormányt annak, ami csakugyan be is következett: hogy a király a paktumra hivatkozik, mely a katonai kérdést kikapcsolja, az osztrák kormány ellenben hivatkozik arra, hogy hiszen a Magyarországot elbirja a nagyobb kvótát katonai engedmények fejében, akkor elbirja azok nélkül is, tehát fizessen.

És fizettünk is mint a köles. Ránk szóltak a végén a kvótaemelés.

De előbb nálunk itthon a tüggetlenség párt kebelében újra forrongások mutatkoztak a kiegyezés miatt. A kuruc hazafiak megrémültek attól, hogy meg kell szavazniok azt a kvótaemelés, amellyel semmiféle szabadelvű kormány a pártja elé lépni nem mert volna. A pártkörben hangosan izgatott a kvóta miatt Hentaller, lármája nyomán tármáznai kezdtek a többi Hentallerek is. Akkor lett a kavarodás, hogy Thaly Kálmán telefonon sürgősen a klubba hívta Kossuth Ferencet. Kossuth azután rendet csinált. Azzal nem tudta lecsillapítani az izgatott kedélyeket, hogy kvótaemelés nem lesz. Hát rájuk reccsentett szóról szóra imígyen:

„Száz ezer szuronnyal száz ezer frázist hiába szegzünk szembe. Ha én megszavazom a kiegyezést, megszavazhatja más is.“

A kijelentés hatott. A vitéz hazafiak elküldték busan és leverten. Busan és leverten

megszavazták utóbb csakugyan a kvótaemelést is.

Legfeljebb azon elmélkedtek magukban, hogy mekkora állambölcsesség van abban a mondásban, hogy száz ezer frázis fenét sem ér száz ezer szuronnyal szemben.

Valamikor Tisza István ugyanezt mondta, midőn kérlette a koalíciót, ne fessegesse a katonai kérdéseket . . . „Golyó és akasztófa“ . . .

Am akkor záporként zudult a fejére a kérlelhetetlen hősiességű hazafiak szidalma. Gyáva hazaárulónak, bécsi lakáznak mondták. S e kikacagott intelem után csak annál nagyobb szilajsággal dühödtek neki az az obstrukciónak. A száz ezer frázisok halalmában bizva, megbuktatták Tiszát, eltaposták a szabadelvűpártot, hadat üzentek a hadsereg tegeveres erejével rendelkező koronának, szervezték és harcba indították a nemzeti ellenállást, provokálták az imparlamentáris kormányzást, helykén visszadobták a fejedelem ismételt békeajánlatát és tették mindezt — bizva a száz ezer frázis erejében.

Tette ezt Kossuth, tette Apponyi tette még a higgadt Andrassy is. Egyikük sem gondolt a száz ezer szuronnyra. S aki emlékeztette őket arra, hogy a frázison kívül van szurony is, azt erkölcsileg kivégezték, darabontta bélyegezték, átadták a közmegegyezésnek.

És most ők maguk állnak elő azzal, hogy száz ezer szuronnyal szemben a száz ezer frázis fityinget sem ér.

Am ha tudják is már, milyen hatástalan fegyver a frázis a szurony ellen, azért mégsem hagyják abba a frázis kultuszát. Üzik továbbra is a hangzatos jelszavakkal való játékot. Ugy tesznek, mint a pápuák, kik az aranyat és az igazgyöngyöt tolakodóan kínálják oda a hozzájuk vetődő fehér hajósnak cserében egy cifra rongyért vagy tarka cafrangért! Még most is látszólagos vívmányokat hajhásznak a kiegyezésben. És odaadnak cserébe minden értékes és fontos érdeket.

Szeptember 18-án az egész magyar kormány Bécsben terem. Tárgyalás folyik a kvótáról. Tárgyalnak egész nap. Este elutaznak. Megint nem mentek semmire.

De Andrassy Gyula Bécsben marad. Megjelenik a király előtt, másnap kihallgatáson fogadja a trónörökös is. Nyilvánvaló, hogy katonai engedményeket fesseget a kvótaemelés fejében. Hiába fessegeti. Szeptember 20-án üres kézzel utazik vissza Budapestre.

Ugyanakkor pedig a félhivatalos koalíciós lapok köpik a markukat erősen, hogy nagyon téved Beck báró, ha azt hiszi, hogy „ellenérték nélkül“ megkapja a kvótaemelést. (Tehát ellenérték fejében már megkapja.) Am a katonai engedményekről mint ellenértékről szó sem hallatszik többé. Egészen más ellenérték szerepel immár. Oh én jámbor lelkű olvasóm, ha nem volnál kortárs, sohasem találnád el, mi volt az az új ellenérték, amelyet a nemzet vezeterei a kvótaemelés fejében követeltek! És nagyot ámulnál, sőt hitetlenül ráznád a fejedet, ha megmondanók neked, hogy — az annabergi csatlakozás!!!

A leggyönyörűbb a dologban pedig az, hogy a végén a kvótaemelést megadtuk, az annabergi csatlakozást pedig még sem kaptuk meg.

Még azt sem. Holott tíz év előtt az osztrák kormány megkínálta vele a magyar kormányt valami potomság fejében, de az akkori magyar kormány még a csekély árat sem adta érte meg. Es most a koalíciós kormány a kvótaemelés ellenértékéül kívánta . . .

Es még ezt is hiába kívánta, mert az annabergi csatlakozás nem lett meg, hanem

kaptunk helyette a kvótaemelés fejében a kassa-oderbergi vasut osztrák vonalának egy kis részén egy második sínpart Teschenig. Az Ausztriára nézve döntő fontosságú 30 kilométer Teschentől Oderbergig továbbra is egy vágányu maradt.

Istenem, milyen gyávák voltak a bálványozott nemzeti vezérek felfelé és milyen vakmerők lefelé, ha ezt meg tudták cselekedni . . .

UJDONSÁGOK.

— Személyi hír. Maylender Mihály dr. országgyűlési képviselő tegnap Fiuméba érkezett.

— Házasság. Granitz Rezső, a fiumei Litorale első tengerparti konzervgyár részvénytársaság irodafőnöke eljegyezte Scheiber Izidor leányát Annuskát Győrött.

— Pályázat két mérnöki állásra. A városi tanács pályázatot hirdet a műszaki hivatalnál betöltendő két mérnöki állásra, a fizetési táblázat VI-ik rangosztályában foglalt javadalmazással. A pályázók folyamodványukat a szükséges kellékekkel felszerelve november ötödikéig terjeszhetik a tanács elé.

— A Mérnök Egyesület alakuló közgyűlése. A Magyar mérnök és építész egyesület fiumei fiókjának előkészítő bizottsága ez uton is értesíti az érdeklődőket, hogy az alakuló közgyűlést vasárnap, október tizenhatodikán délelőtt tíz órakor tartják meg a tengerészeti hatóság második emeleti nagy tanácstermében. A közgyűlési napirend a következő:

1. Az előkészítő bizottság elnökének beszámolója.
2. A megalakulás elhatározása.
3. Az ügyrend megállapítása.
4. A tisztikar megválasztása.

— Cukorka helyett szublimát. A Via Municipio egyik házában tegnap egy K. L. nevű gyermek, egy szublimát pasztillát cukorkának nézve lenyelte. A szublimát hatása rögtön mutatkozott, mire a megrémült anya segítségben részesítette gyermekét, akit azután a kórházba vitt. Itt az orvosok kimosták a gyomrát, mire az orvosok kijelentették az anyának, hogy hazaviheti a gyermeket, mivel komolyabb baja nem történt.

PÁLMAI I.

fogtechnikai műterme

FIUME,

Riva Szapáry 2. szám II. emeleten van.

BORSZEKI

az ásványvizek királya, angolkór és vérégenység ellen páratlan gyógyszer. Mint üdítő és hűsítő ital a legelső minden vizek között.

Főraktár: GILLIAM G. fűszer és csemege kereskedő „Adria“ palota. Telefon: 990.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Abbaziában egy éves lakás.

mely áll négy szobából, fürdőszobából, éléskamrából stb. kiadó. Tudakozódni lehet az Ottenfeld-villában.

— **Zanellák renitenciája.** Mult hó 30-án déli 12 órakor a fiumei városi tanácshoz leirat érkezett a kormányzóságtól, mely szerint a kormány a városi tisztviselők fizetésrendezésére vonatkozó representanzai határozat életbeléptetését egyelőre mindaddig felfüggeszti, míg a belügyminiszterium a felterjesztett szabályzatot át nem vizsgálta és jóvá nem hagyta. Másnap Zanella és Corossacz összeültek és minthogy a representanza esetleges feloszlata és az azután következő új választások alkalmából szüksége van az autonómpártnak a városi tisztviselők minden egyes szavazatára, elhatározták, hogy a felemelt fizetéseket már október havára folyósítják. E hó elseje és nyolcadika között tényleg minden városi tisztviselő pótlólag megkapta a felemelt fizetés teljes különbözetét, miáltal a város *egyenesen szembe helyezkedett a kormány említett leiratával.*

A nyílt renitenciának emez esetét Wickenburg István gróf kormányzóhelyettes bejelentette a kormánynak, amely valószínűleg nem fogja megtorlás nélkül hagyni Zanellák eme stiklijét. Ideje volna már, ha ezt a representanzát, mely az adófizetők pénzével saját pártpolitikai céljai szerint garázdálkodik, végre szétugrasztanák. Ugyis tarthatatlanok már a mostani állapotok.

A „Voce” mai számában menteni és igazolni próbálja a városi tanács eljárását és hivatkozik a városi statutum 86. §-ára. Azt mondja a lap, hogy a kormány sem meg nem változtatta, sem meg nem tagadta jóváhagyását a statutumban említett 40 napon belül a a fizetésrendezésre vonatkozó határozattól, tehát ők azt jogosan léptették életbe.

Ezzel szemben áll az, hogy az eredeti határozatot a kormány annak idején nem 40, hanem már 20 napon belül felfüggesztette és a mostani szeptember 30-iki újabb sürgönyi felfüggesztés után csak a felemelt illetmények felének kifizetésére vonatkozó határozat volt életbeléptethető, de az egész fizetésemelés folyósítására a városnak semminemű joga nem volt.

Kíváncsiak vagyunk minden esetre a kormány döntésére, a melynek egyébként azt a kérdést is tisztázni kellene, hogy a városi urak között vagyoni jogilag ki felelős a felemelt illetmények kifizetéséért? Mert hiszen a kormány meg is tagadhatja az egész fizetésrendezéstől a jóváhagyást, vagy megváltoztathatja azt. Ugy, hogy megtörténhetik, hogy az a tisztviselő, a kinek most egy bizonyos pótlékot folyósítottak, a végleges fizetésemelésnél jóval kevesebbet kap s az illető nem lesz azután oly együgyű, hogy a városi tanács által most kifizetett összeget visszatérítse.

— **Egy hajóinas a lángok között.** Hess János tizenhárom éves buccarizai illetőségű fiú, aki az Ungaro-Croata „Croazia” gőzösén mint hajóinas van alkalmazva, tegnapelőtt este lefeküdt kabinjában és elaludt. A gyertyát azonban elfelejtette eloltani s mikor alvás közben megmozdult az égő gyertyát fellökte. A gyertyaláng néhány papírdarabot meggyújtott s egy-két pillanat múlva a hajóinas ruhája is tüzet fogott.

Mikor Hess, a testét perzselő lángok felébresztették, ijedten vette észre, hogy öltözete lángban áll. Kirohant a kabinjából és rémulten segítségért kiáltott. A hajó személyzete letépte róla az égő ruhát s aztán első segélyben részesítették őt. Később egy hajóalkalmazott Hess elviselte a mentőkhöz, akik beszélítették a kórházba. Az orvosok szerint testének több részén súlyos égési sebeket szenvedett. A hajó kabinjában a tűz nem tett kárt.

— **Leégett istálló.** A közeli Podhun faluban tegnap éjjel leégett Rumpesich György földműves istállója a benne levő mintegy kétszáz métermázsza szénával együtt. A kár, amelyet körülbelül kétezer koronára becsültnek, nem térül meg, minthogy az istálló biztosítva nem volt. A tűz oka ismeretlen.

— **Új sportklub.** A „Fiumei Sportklub” előkészítő bizottsága ezuton is közli az érdeklődőkkel, hogy az alakuló közgyűlést holnap, vasárnap, október tizenhatodikán este kilenc órakor tartják meg a „Bristol”-szálloda félemeleti különtermében.

— **Elindult torpedóhajók.** A haditengerészet „Reka” és „Velebit” nevű torpedóhajói, amelyek tegnapelőtt érkeztek kikötőnkbe, tegnap délután öt órakor visszaindultak Pólába.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnapi, részben a mai napon a következő hajók érkeztek: „Sant Andrea M.” olasz vitorlás Brindisiből üresen. „Peppino Agiello” olasz vitorlás Velencéből üresen. „Sofia Hohenberg” osztrák gőzös New-Yorkból üresen. „Achille” osztrák gőzös Konstantinápolyból üresen. „Andrássy” magyar gőzös Triesztből üresen. „Josephine” osztrák gőzös Velencéből 100 tonna vegyes áruval. „Gallipoli” olasz gőzös Bariból 100 tonna szentjánoskenyérrel.

Indult: „Caboto” olasz gőzös Velencébe üresen, „Persia” osztrák gőzös Kobaiba 600 tonna cukorral, 300 tonna fával, 50 tonna cementtel, 30 tonna vegyes áruval és 30 tonna ásványvízzel. „Tonci” osztrák gőzös Trauba 30 tonna liszttel és 20 tonna tengerivel. „Olga” magyar gőzös Konstantinápolyba üresen.

— **A pajkosság áldozata.** Ferrucci János kilenc éves rovignoi illetőségű fiú tegnap délután, mielőtt hazaérkezett az iskolából szüleinek a Via di San Agostino 22. szám alatt levő lakására, rögtön játszadoxni akart társaival. A gyermeknek az a rossz szokása volt, hogy kimenet sohasem használta a lépcsőt, hanem a lépcső karfáján csuszolt le. Tegnap is így tett, most azonban pórul járt, mert egy utána csuszó társa felökte őt oly szerencsétlenül, hogy Ferrucci mintegy három méter magasságból a kövezetre zuhant. Társainak kiáltozásaira egy járókelő felemelte őt a földről s a mentőkhöz kísérte, ahol sebeit bekötötték. Minthogy Ferrucci több sérülést is szenvedett, a mentők a pajkos fiút a kórházba szállították.

— **Alaptőkeemelés.** A Bank-Aktiengesellschaft für die Österreichische Riviera igazgatósága tegnap megtartott ülése alkalmával elhatározta, hogy eddigi 300,000 koronát tevő alaptőkéjét 750 darab, egyenkint 400 korona névértékű új részvény kibocsátása által kétszeresére, azaz 600,000 koronára emeli fel és evégből folyó évi november hó 6-ikára rendkívüli közgyűlést hív egybe. — A kibocsátásra kerülő részvények felét azaz: 375 darabot 150,000 korona értékben a társaság megalapítója, a Fiumei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság veszi át korábbi szerződése értelmében, míg a részvények másik felét a régi részvénytulajdonosoknak ajánlja fel, olyformán, hogy 2 régi részvényre 1 új részvény jut. A kibocsátási árfolyamot az igazgatóság 450 koronában állapította meg. — A részvények iránt már eddig is nagy kereslet mutatkozott, úgyhogy az alaptőke felemelésének sikere biztosítottnak látszik. A vállalat fenállásának második esztendejében szükségesnek mutatkozott alaptőkefelemelés, illetve az eredeti részvénylőkének megkétszerezése kétségtelen bizonyítékát szolgáltatja a vállalat prosperitásának.

— **Tizenegy éves támadó.** Pagliarini Adriana nevű kisleány tegnap délután a Via Fiumarán levő Simonich-ház lépcsőin lefelé tartott, mikor a lépcsőházban egy tizenegy év körüli suhanc megtámadta és letépte ezüst nyakláncát s aztán elfutott. A leányka ijedten szaladt vissza és elmondta szüleinek az esetet, akik erre feljelentést tettek a rendőrségen. A rendőrségnek sikerült is letartóztatni Síchich János tizenegy éves fiút, aki tettét bevallotta és elmondta, hogy a nyakláncot Főnig József tizenegy éves társának adta harminc fillérért. Főniget erre a detektívek a rendőrségre kísérték s ott bevallotta, hogy csakis azért vette meg a nyakláncot, mivel Síchich azt mondta neki, hogy az utcán találta. A harminc korona értékű nyakláncot Főnigtől elkobozták s visszaszádták tulajdonosának, míg Síchichet fiatal kora miatt szüleinek adták át, hogy házi fenytésben részesítsék.

— **Órült pap a hajón.** A Magyar-Horvát hajóstársaság „Salona” gőzösén a legutóbbi velencei ut alkalmával egy Sawruta Simon nevű görög pap is utazott. Sawruta eleinte csendesén viselkedett, később azonban oly feltűnő magatartást tanúsított, hogy az utasok s

a hajószemélyzet figyelmét magára vonta. Mint-hogy kétség merült fel emebeli állapotokra iránt, a parancsnok, mielőtt a hajó Velencébe érkezett, átadta a papot a kikötő-rendőrségnek, amely Sawrutát a velencei kórház elmeorvosi osztályában helyezte el.

— **Árverés az állomáson.** A m. kir. államvasutak fiumei raktárfőnöksége közhírré teszi, hogy folyó hó 17-én délelőtti 9 órakor a 33. számú raktár heijiségében nyilvános árverés útján a következő áruk kerülnek eladásra: Ágyrész, bő, használt ruha, festékkoldó szer, liszt, üres dannyon, kép, maláta liszt, könyvkötőgép, papír áru, használt feherneműk, ágytoll.

— **Az új tengerhajózási politika.** A „P. N.” írja: Az utóbbi időben sokat foglalkoztatja a közvéleményt a tengerhajózási szerződések kérdése. Tudvalevően a kereskedelmi kormány még ebben az esztendőben akarja rendezni a társaságok dolgát, mert egyáltalán nem hive a provizorikus állapotnak. Már a megoldás körül sokkal óvatosabb a miniszter s még az érdekeltek is csak annyit tudnak terveiről, hogy a tengerhajózási szubvenciókat

Litorale Első Tengerparti Konzervgyár Részv.-Társ. Fiume-Susak

gyártmányai valóban első rangúak és vetekednek a legjobb francia és angol gyártmányokkal.

Ajánljuk tisztelt háziasszonyainknak, hogy tekintettel az idei gyenge gyümölcs-termésre és várható áruhiányra szükségletüket

befőttekben, gyümölcszekekben és főzelékekben

már most fedezzék.

A gyártmányok Fiume minden első rangú fűszer és csemege üzletében kaphatók.

Árjegyzéket a gyár szivesen küld.

A „Bristol”-szálloda, kávéházában és éttermében (Corsia Deák), a következő lapok olvashatók:

A Tengerpart	Berliner Tageblatt
Fiumei Estlap	Neue Freie Presse
Il Popolo	Neues Wiener Tagblatt
La Voce del Popolo	Wiener Extrablatt
La Bilancia	Wiener Journal
Novi List	Die Zeit
Budapesti Közölny	Grazer Tagespost
Budapesti Hírlap	Das Buch für Alle
Egyetértés	Ill. Frauen Zeitung
Magyarország	Interessantes Blatt
Magyar Hírlap	Fremdbl.v. Bodensee u. Rh.
Az Est	Leipz. Ill. Zeitung
Neues Pester Journal	Fliegende Blätter
A Nap	Meggendorfer Blätter
Népszava	Muskete
Pesti Hírlap	Oest. Ill. Zeitung
Pesti Napló	Pschütt Caticatur
Pester Lloyd	Reise u. Sport
Az Újság	Simplicissimus
Vállalkozók Lapja	Fremdenblatt
Borsszem Jankó	Sport im Bild
Az Élet	Oest. Herres Ztg.
Fidibusz	Verordnungsblatt
Kakas Márton	Wiener Caricatur
Magyar Figaro	Wiener Witzblatt
Nemzeti Sport	Die Woche
Tolnai Világlapja	Corriere della Sera
Üstökös	Il Piccolo
A Világ	Il Piccolo della Sera
Győri Újság	Illustr. Pallana
Vasárnapi Újság	Tribuna
Győri Hírlap	Tribuna Illustr.
Agramer Tagblatt	Stampa
Obzor	L'illustration
Pokret	London News

Tisztelettel

Förster Konrád

a „Bristol” szálló bérloje.

Balkonos utcai szoba,

külön lépcsőházi bejárattal, a város központjában azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

uj alapokon akarja megvalósítani és szakítani kíván a régi rendszerrel, amely nem sok hasznot hozott a magyar kivitelnek. Legközelebb megindulnak a tárgyalások a miniszter és a társaságok képviselői között. Hieronymi miniszter elsősorban azzal akar tisztába jönni, hogy a fenálló járatok közül melyek a rentabilisok s melyek nem. Azokat, melyek nélkülözhetők, be fogja szüntetni s helyükbe új viszonylatokat fog rendszeresíteni, olyanokat, amelyek a magyar export érdekében valók. Hogy meglesz-e a sokat emlegett fuzió, arról nem lehet még pozitív tudni. Csak az bizonyos, hogy jövőre kereskedelmi tengerészetiünkben már nem lesz provizórikus állapot, mert nem is lehet anélkül, hogy hajóstársaságaink a tönk szélére ne jussanak. Esztendőnek el anélkül, hogy a társaságok egy lépést tettek volna terjeszkedésük érdekében. Mindegyik az új szerződést várta a koalíciós kormánytól, amelynek azonban egyéb gondjai voltak, semhogy a magyar kereskedelmi tengerészet fejlesztéséről goddoskodott volna. Súlyos gondot okoz a mai kormány, hogy a köteléki díjszabásokat a tengerentuli forgalomban drágítani fogják a helyi érdekű vasutak bélyegilletékei. Az is nagy baj, hogy az 1891-ben készült vasúti díjtételek nem felelnek meg az export igényeinek. A kombinált árakban a hajófuvarok a legminimálisabbak, míg a vasúti díjtételek a normálisnál jóval drágábbak s azok rendezése esetén nagyon sok viszonylatban jelentékeny megtakarításokat lehetne elérni. Hir szerint a miniszter ezzel a kérdéssel is foglalkozni kíván.

— **Hiuság miatt lopott.** Cegor Mária tizenhét éves napszámosleány néhány hónappal ezelőtt egy Károlyváros melletti falucsukából lekerült Fiuméba. Itt egy Majetich nevű család szolgálatába állott. A leány eleinte szorgalmasnak mutatkozott, de az utóbbi időben, engedetlen és hanyag lett, végül pedig megszökött. Kézzel távozása után a család megállapította, hogy a szolgálaton több értékes ékszert ellopott. Feljelentést tettek a rendőrségen, amely a tolvaj leányt letartóztatta. Az ékszerlopás után a leány nagy külső változáson ment át. A lopott ékszereket ugyanis elzálogosította s részben eladta s a kapott pénzen elegáns öltözeteket vásárolt. Tegnap, mikor a rendőr igazolásra szólította fel élénken tiltakozott a molesztálás ellen, de a rendőr nem tárgyalt s bekísérte a rendőrségre, ahol letartóztatták.

— **A magántisztviselők tanfolyamai.** A Fiumei Magántisztviselők Egyesülete ezúton is felhívja az esti tanfolyamokra beiratkozott tagokat, hogy az egyesület Via Sanità 2. szám alatti helyiségében hétfőn este pont fél nyolc órakor megtartandó értekezletre feltétlenül megjelenjenek.

— **Dezinficiált utasok** Ma reggel a Bariból ideérkezett „Gallipoli” olasz gőzessel nyolc utas érkezett Fiuméba. Miután az idegenek kolerától inficiált területet érintettek, azonnal a mentőállomásra kísérték a nyolc utast, a hol dezinficiálás után utnak eresztették őket.

— **A torpedógyár egy új tengeraltjárót épít.** Whitehead-torpedógyár a németalföldi kormánytól egy új tengeraltjáró hajó építésére kapott rendelést. A tengeraltjáró 380 tonna ürtartalmu, a tenger felszínén tizenhat tengeri mérföld és a tenger alatt tizenegy mérföld sebességet képes kifejteni.

— **Bort akartak kóstolni.** Golja Mátyás tizenhét éves s Verbenac József tizenhat éves munkások tegnap a Riva Szapáron felhatalmazott, borral telt hordókat akarták megdézsmálni. A rendőrök azonban észrevették szándékukat s a rendőrségre kísérték, ahol letartóztatták őket.

— **Az élelmiszerhamisításról szóló törvény revíziója.** Gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy az élelmiszerhamisításról szóló törvényt revízió alá veszi, hogy azt szigorítsa. A miniszter felhívta

a törvényhatóságokat, hogy az év végéig tegyenek jelentést arról, hogy a javaslatok áttekinthetők és feldolgozhatók legyenek. A miniszter meg is jelöli azokat a kérdéseket, amelyek szerint az előterjesztést készíteni kell és pedig általánosságban a következő kérdéseket tűzi ki: 1. Megfelelő-e a jelenlegi törvény alapelvei? 2. Szükséges-e a mezőgazdasági termelésből származó egyéb élelmiszerek, italok és cikkeknek a törvény hatálya alá való helyezése? 3. Szükséges-e a vegyvizsgáló állomások szaporítása? Ha igen, mi módon? Állami vagy törvényhatósági állomások állítandók-e fel, megengedhető-e a magánlaboratóriumoknak a vegyvizsgálatokban való részvétele és mily mértékben, milyen biztosíték mellett? 4. Mi módon szervezendő a termények, termékek és élelmicikkek közforgalmának ellenőrzése? 5. Mi módon szerzendők be és kezelendők a mintavételhez szükséges eszközök? A miniszter felszólítja a hatóságokat, hogy a törvény és a végrehajtási rendelet minden egyes paragrafusára külön-külön tegyék meg észrevételeiket.

— **Meglopta a szüleit.** A rendőrség tegnap letartóztatta Szabó Tade tizenhét éves somogyi illetőségi egyént, mert foglalkozás nélkül csavargott a város utcán. Kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy szüleitől száz koronát lopott s azzal megszökött. Szabót illetőségi helyére toloncolják.

— **Az Osztrák Lloyd októberi menetrendje.** Földközi tengeri szolgálat. A thesszáliai „A” vonal gőzösei október 22-én, a thesszáliai „B” vonal gőzösei pedig október tizenötödikén rakodnak Fiumében, a menetrendben feltüntetett összes kikötők részére. A görög és keleti „A” vonal hajói október 23-án rakodnak Fiumében, a menetrendben foglalt összes kikötők részére, a görög és keleti „B” vonal gőzösei pedig október 16-án rakodnak Fiumében, a menetrendben feltüntetett összes kikötők számára. A zizriai „A” vonal gőzösei október 16-án és 23-án rakodnak Fiumében, a menetrendben foglalt összes kikötők részére.

— **Kirándulások a tengeren.** Holnap vasárnap október 16-án, — kedvező idő esetén, — az Ungaro-Croata a következő kirándulásokat rendezi:

Cirkvenicába a „Szamos” termes gőzessel délután 2.30 órakor, visszajövet indulás Cirkvenicából d. u. 5.30-kor. Menetár oda- és vissza 1.50; a jegyek d. e. 8.45-kor, és 9.30-kor nemkülönben a d. u. 1-kor induló hajókra is válthatók, este a termes-gőzessel való visszajövetelre.

Portoré- és Buccariba a „Dráva” gőzössel d. u. 2.30 órakor. Menet és esetleg visszajövet Urinj érintésével; jövet indulás Buccariból este 6-kor, Portoréből 6.15-kor. Menetár az oda- és visszautazásra 80 fillér személyenként.

Ika és Lovranába a „Sava” gőzössel indulás Fiuméből d. e. 2.30-kor; menet Volosca, Abbazia érintésével; visszajövet indulás Lovranából este 6-kor, Ika-ból 6.30-kor és Abbaziából 7.10-kor érintve. Menetdíj oda- és vissza 80 fillér személyenként.

Abbaziába a „Lovrana” és a „Stefania” szalon-gőzösekkel d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12-kor, délután 2, 3, 4, 5, 6, 7 órakor.

Utolsó járat Abbaziából Fiuméba 7-kor este.

Fiuméből Abbaziába omnibus vonal az „Istriano” gőzössel Indulás Fiuméből d. e. 8.30 és 10.30 órakor, továbbá d. n. 1.30, 3.30 és 5.30 órakor.

Abbaziából Fiuméba d. e. 9.30, 11.30 órakor d. u. 2.30, 4.30, 6.30 órakor Menetár személyenként 20 fillér. Ezen gőzösekre érvényes jegyek csakis a gőzhajón kaphatók.

— **Menetrendváltozás a zagrabi üzletvezetőség területén.** Október elsejétől Rumától Indiáig egy tehervonat fog naponta személyszállítással közlekedni, mely Rumáról déli

12 óra 20 perckor fog indulni és Indiára délután 1 óra 19 perckor érkezni, hol Ujvidék felé csatlakozást nyer.

Az **Adonyszabolcs-Tapolca** közti (balatonmelléki) vonalon a Tapolcáról jelenleg reggel négy óra husz perckor induló és a Tapolcára jelenleg este kilenc órakor érkező gyorsvonatok Adony-Pusztaszabolcs és Budapest keleti pályaudvar között egyesítve fognak közlekedni a Fiuméből jövő, illetve a Budapestről Bosznabrodba közlekedő gyorsvonattal. Utóbbi gyorsvonat ez okból Adony-Pusztaszabolcsról korábban, azaz délután négy óra huszonegy perckor fog indulni és Balatonfüredre este hat óra negyvenhét perckor, Tapolcára pedig este nyolc óra tizenöt perckor fog érkezni.

A **Sárbogárd-bátaszéki** vonalon a Bátaszékről jelenleg reggel 7 óra 1 perckor induló személyvonat későbbben, azaz d. e. 8 óra 20 perckor fog indulni és Sárbogárdra d. e. 11 óra 33 perckor érkezni. E vonat közvetlen csatlakozást nyer Bátaszéken Baja felől és Sárbogárdon a bosznabrodai gyorsvonathoz Budapest felé.

A Sárbogárdról jelenleg este 6 óra 2 perckor induló személyvonat — közvetlen csatlakozással a bosznabrodai gyorsvonathoz Budapest felől — korábban, azaz d. u. 5 óra 4 perckor fog indulni.

A Bátaszékről jelenleg este 6 óra 55 perckor induló személyvonat korábban, vagyis este 6 óra 5 perckor fog indulni és Sárbogárdra este 9 óra 35 perckor fog érkezni.

A **bátaszék-ujdombóvári** vonalon azujdombóvárról jelenleg éjjel 3 óra 55 perckor induló személyvonat későbbben, azaz reggel 4 óra 35 perckor fog indulni és a Fiume felől érkező gyorsvonathoz csatlakozást nyer.

A **kőrös-belovári** vonalon a Kőrösről jelenleg éjjel 10 óra 40 perckor Belovárra induló vegyesvonat korábban, vagyis este 9 óra 28 perckor fog indulni és nem talál csatlakozást a gyorsvonathoz Budapest felől.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM

Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percnnyire —
Kifogástalan magyar, s bécsi konyha.
Hamisítatlan borok. —: Olcsó árak.
40 modernül berendezett szoba.
Tulajdonos
Edeker-Burger Gyula
a Lloyd-étterem volt főpincére.

LA GRASTA TAMÁS

uj divatáru üziete.

Fiume, Via Riva 6 sz. (Marac-ház).
Nagy választék divatkülönlegességekben, rövid-
árúkbán, szövött- és konfekció-árúkbán.
Bluzok, alsósoknyák, gyermek- és reformruhák, kö-
tények, valamint férfi és női fehérműm. Nyakkendők,
esernyők és sálak. —: Jutányos árak.
Szíves pártfogást kér

LA GRASTA TAMÁS

HUNGÁRIA-szálloda	
Fiume - Viale Franc. Deák - Fiume (a pályaudvar közelében).	
KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA. :: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::	
34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT :: VENDÉGSZOBA. ::	
Olcsó árak!	Olcsó árak!
FUNDA ANTAL A „Continental” szálló volt tulajdonosa.	

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gymorhajósoknak
székszorulásban szenvedőknek.

Kapható Fiume és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

Mgmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen
rendbehozza.
Kis üveg 40 fillér.
Nagy üveg 60 fillér.

A zabok—krapinateplic—krapinai vonalon Zabok—Krapinateplicről a jelenleg d. u. 4 óra 13 perckor és a jelenleg este 9 órakor induló vonat már 8 óra 30 perckor fog induini.

— A cataroi öböl új őrhajója. A „Kronprinz Rudolf“ hadihajó Kastelnuovoba érkezett, hogy a kiselejtezendő „Erzherzogin Stephanie“ csatahajó helyett a kikötő-bejáratnál őrszolgálatot teljesítsen. Az őrhajó szükség esetén a kikötőn kívüli szolgálatra is felhasználják. A már huszonhárom éves, de igen jó állapotban levő tornyos hajónak rendkívül erős a pánelezata s igen jelentékeny a tűzerése.

— A „Világ.“ A Budapesten megjelenő „Világ“ című politikai napilap, mely tudvalevőleg a legradikálisabb liberalizmus szellemében szerkesztetik s a magyar szabadközművéség szócsöve: miközben az általános választójogért, a felekezeten közoktatásért s a szekularizációért vivja kemény csatáit, még arra is ráér, hogy előfizetőinek kedves karácsonyi ajándékot adjon. Igen érdekes ez az ajándék. A „Világ“ t. i. 1000 koronás, 500 koronás, 50 koronás és nagyon sok 20 és 10 koronás utalványt fog december 10-én az előfizetői között kiosztani, amely utalványokkal a szerencsés előfizető igen előkelő cégeknek azt vásárolhat, amit akar. Az illető cégek ugyanis a „Világ“ utalványait pénz helyett elfogadják, mert ők viszont a „Világ“-nál beválthatják azt. Ez nem sorsjáték, mert a „Világ“ tulajdonképpen tetszése szerint oszthatná ki az ajándékot, de ehelyett a sorsra bizza a nyerők megállapítását. Azok a cégek, amelyeknél vásárolni lehet, a „Világ“ minden számában fel vannak sorolva.

Távirat ◀▶ Telefon

Cseh delegátus Vilmos

császár ellen.

BÉCS, okt. 15. Az osztrák delegáció külügyi albizottságának mai ülésén Kramarz dr. cseh delegátus rendkívül heves támadást intézett a német császár ellen s leghatározottabb hangon tiltakozott az ellen, hogy Bécs város egyik utcáját a német császár nevével nevezzék. Kramarz támadása mindenfelé óriási feltűnést kelt s alkalmat adott a cseh és német delegátusok közötti heves szóváltásokra. Az elnök az albizottság ülését nagy izgalom között beakasztotta.

Nagy betörés Pálffy hercegnél.

BUDAPEST, okt. 15. Ma éjjel nagy betöréses rablás történt az Eszterházy utcában levő Pálffy hercegi palotában. A palota portása éjfél után két óra felé arra ébredt fel, hogy az emeleten járkálnak. Észleletéről azonnal értesítette a rendőrséget, mely átkutatta a hercegi palotát. A rendőrség megállapította, hogy a termekben minden össze-vissza van dobálva s a szekrények tartalma a földön szétszórva fekszik. Kevés idő múlva megtalálták a rablót is egyik szekrény mögé húzódva, akit összekötözve a lökapitányságra szállítottak. A rendőrségen megállapították, hogy a betörő Rózsa József vincellér s mintegy kétszáz ezer korona értékű ékszert találtak nála. Az a gyanu merült fel, hogy Rózsa egy nemzetközi betörőbanda tagja.

A szerb trónörökös

állapota válságos.

BELGRÁD, okt. 15. Sándor szerb trónörökös állapota rosszabba fordult. A Bécsből táviratilag iderendelt orvosnár ma megvizsgálta a herceget és megállapította annak rendkívül válságos állapotát.

Letartóztatott szélhámos.

SÁTORALJAUJHELY, okt. 15. A rendőrség különböző szélhámoságok elkövetése miatt letartóztatott egy igen elegáns fiatal embert, akiről a vallatás alkalmával kiderült, hogy Sváb Józsefnek hívják és hogy hol jegyzőnek, hol meg miniszteri titkárnak szokta magát kiadni és megzsarolja az embereket. Sváb, akinek lelkiismeretét nagyszabású tolvajlások is terhelik, az eperjesi rablógyilkosság elkövetésével is gyanúsították. Az elzülött fiatal ember az ungvári tanítóképezpének volt a növendék, de onnan kicsapták.

Egy postatiszt szerelmi drámája.

KARCAG, okt. 15. Fodor Károly postatiszt a hivatalban revolverrel rálőtt Magyar Vilma postáskisasszonyra, majd önmagát lötte agyon. Magyar Vilma sebe életveszélyes. A tett oka szerelmi féltékenység.

Ázsiai kolera Nyitrán.

NYITRA, okt. 15. Ma itt meghalt Szárits Mária 65 éves asszony, aki ázsiai koleraiban a napokban betegedett meg.

Kolerahalál Nyiregyházán.

NYIREGYHÁZA, okt. 15. Sárvári Péter földműves ázsiai koleraiban meghalt.

A portugáliai események.

RÓMA, okt. 15. Egy bolognai lap jelentése szerint Viktor Emánuel király Máuel királynak egy táviratára azt válaszolta, hogy élénken sajnálja a Portugáliában végbement eseményeket és azt tanácsolja, hogy álljon el a Portugáliába való visszalérés szándékától. Ha Máuel nem akarta volna elveszteni trónját, akkor a legvégsőig kellett volna ellenállnia és nem lett volna szabad elhagynia az országot. Visszatérése véres polgárháborút idézne elő, amely nagyon kevés kilátást nyújtana a sikerre.

MADRID, okt. 15. Lisszabonból jelentik az El Liberalnak, hogy a köztársasági kormány a fővárosban 3 hónappal meghosszabbította az ostromállapot tartamát és ugyancsak ostromállapot hirdetett Oportóban és Cimbrában is.

LONDON, okt. 15. Lisszabonból táviratozzák: A Campolide kolostor előtt egy katonát bombával megöltek. A katonák erre berohantak a kolostorba és három szerzetest meggyilkoltak.

Nagy tűz Berlinben.

BERLIN, okt. 15. Gázrobbanás következtében tegnap tűz ütött ki a Neue Friedrichstrassen levő egyik fehérnemű üzletben. A lángok az egész épületre kiterjedtek s a tűznek áldozatul estek néhányan, akik idejekorán nem tudtak elmenekülni. Két teljesen megszenesedett holttestet találtak a romok alatt, azonkívül többben súlyosan, masok pedig könnyebben megsebesültek.

Katasztrófák a tengeren.

LONDON, okt. 15. Az a vihar, amely tegnap Nagybritánia parjain dühöngött, tengeri katasztrófákat is okozott. A glasgowi „Crawford“ gőzös, amely Savona felé volt utban, Hartlepool közelében elsüllyedt. Tizenhat személy vízbe fullt. Három matróz, mikor a mentőcsónakba akartak ugrani, beleestek a vízbe és szintén belefulladtak.

Galles közelében pedig egy halászbárka süllyedt el több halászzal.

Hajóösszeütközés.

SAINT-NAZAIRE, okt. 15. A „Ville de Rockefeller“ gőzös ma éjjel Noiumontier mellett összeütközött a „Peveril“ spanyol gőzössel. A Peveril 16 főnyi személyzetéből csak hárman menekültek meg.

Öngyilkos kereskedő.

ARAD, okt. 15. Geiringer Jakab dugszdag kereskedő gyógyithatatlan betegsége miatt föbelötte magát.

Megrágalmazott rendőrkapitány.

BUDAPEST, okt. 15. A receptcsalás miatt letartóztatott Glück Rezső gyógyszerész szabadlábra helyezése után úgy nyilatkozott, hogy a rendőrségen azért tett beismerő vallomást, mert Sándor László rendőrkapitány megígérte neki, hogy a vádbeli cselekmény beismerése után szabadlábra helyezi. Sándor

László rendőrkapitány, mielőtt a nyilatkozatról értesült, nyomban büntényítő feljelentést tett Glück ellen.

A TENGERPART

egyed példányai kaphatók a

Globus hírlapelárusító üzletben, Via Vincenzo de Domini.

A Mayer-féle kioszkban, Piazza Dante
A m. kir. dohánygyártózsóban, Piazza Elizabetta.

Racki N. fűszer és dohánygyártózsójában, a pályaudvarral szemben.

Capudi Romualdo likőrüzletében, Deka Corso.

Acsay J. dohánygyártózsójában, Deak Corso 30.

Barbieri Edmea dohánygyártózsójában, Via Alessandrina 3.

Barbis-féle trafikban, Via Adamich.

Studel Mária kapu alatti újságárusító fiúkjében, Via Governo (Corso).

Trbojevic G. papirkereskedésében, Via del Molo.

Grbich Pasqualina dohánygyártózsójában, Via del Fosso.

Neumann Zsigmond fűszerüzletében, Via Serpentina.

Corenich Francesca papirkereskedésében, Via Germania 46 és

kiadóhivatalunkban, Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

„Sans Souci“

elismert legfinomabb, francia minta szerint előállított pezsgő.

Carte d'Or, Carte blanche, Asti spumante,

Gennaro Ossoinack pezsgőbor pince Görz,
Főraktár Fiumében: Benvenuto Vezzil-nél
Via Lodovico Kossuth.

Árjegyzék ingyen.

A Tengerpart

telefonszáma

229

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

Csinosan butorozott

utcai szoba, lépcsőházi bejárat, gázfűtés és villanyvilágítással kiadó. Kilátás a Corsóra. Via Adamich 2. III. emelet.

Bazar al Buon Mercato

NEMES HENRIK

Fiume, Via Fiumara 4.

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás. Állandó nagy raktár mindennemű cipőkben, harisnyákban, kizitáskáiban, bevásárló táskákban, utazási cikkekben, gyermekjáték, diszmutárgyak, gyermekkocsik, játékkártya, ernyők és sárcipőkben.

Leszállított árak.

Leszállított árak.

Maxim Mulató

Via Lavatoio. - FIUME - Kucich-ház.

Fényesen berendezett új Varieté. - Fővárosi nivón álló műsor.

Minden hó 1-én és 15-én új műsor. Kezdeté este 9 órakor.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készítményű műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üveggészletek óriási raktára.

Szabad megtekintés.

78 kiállítási terem.

Magyar ügyvezető.

Hôtel Jolanda & Bavaria

étteremmel és kávéházzal

Riva Schiavoni VELENCE a Lido hajóállomással szemben.

A tengerre néző, szép, modern szobák. Fedett és nyílt terrasz. Német és magyar konyha.

Müncheni és pilzeni sör egyenesen a hordóból kimérve.

Levelés minden nyelven.

OH JAJ!

Megfojt az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” gyógyszer-tár Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható Fiumében: Babic Hinkó, Budak D., Mizzan Adorján, Marceglla A., Prodám J., Rosenkard Gusztáv, Skodnik Hugó, Schindler Adolf gyógyszer-tárakban, Benco Ernesto, Jechel Ferenc, Lamberti G., Manco M. droguériákban,

ÉLJEN!

Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban.

STOICOVICH E.

„APOLLÓ” vendéglője
FIUME, DEAK KORZÓ 20. sz.
(a pályaudvarral szemben).

Elsőrendű magyar borok.

Kőbányai polgári sör.

Kizárólag magyar konyha.

Havi előfizetések elfogad-
tatnak.

Magyar gazda. - - - - -
- - - - - Magyar kiszolgálás

VELENCE PENSION INTERNATIONAL.

Családi szálló és penzio 2 peronyire a Márkus-
téről. - Villanyvilágítás - Fürdő.
Telefon 1386.

Teljes penzio 7 lirától. - Szobák 2 1/3
lirától feljebb.

Elismert jó konyha. Az egész éven át nyitva
A magyar vendégek részére jár
„A TENGERPART”.

Bátorkodom uraságod nagybecsű figyelmét ezúton felhívni

„MERCUR”

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEMRE,

hol minden a nyomdászati terén előforduló munkák a legpon-
tosabb és legszebb kivitelben saját felügyeletem alatt készül-
nek. Uraságod saját érdekében cselekszik, ha nyomtatvány
szükségletének beszerzése előtt b. rendelési szándékáról műin-
tézetemet telefon útján értesíti.

TELEFON 932

Kiváló tisztelettel
CHILKO JÓZSEF
a „MERCUR” könyvnyomda
tulajdonosa.

TELEFON 932

NAVICELLO F.

automobil és kerékpár üzlete.

Piazza Scarpa - FIUME - Telefon 774

Kellékek raktára és alkatrészek
:: kicserélése. ::

JAVÍTÁSOK RÉSZÉRE ME-
:: CHANIKAI MŰHELY. ::

Auto-Garage és bérletek.

Gyermekcipők- és kötények iskolai célokra, valamint női- és férfi-
fehértanú, cipők és egyéb férfi és női divatkülönlegességek
olcsó áron kaphatók

REIS J. üzletében Fiume, Via delle Pile 4. sz.
a „Grande” kávéházzal szemben.

VENIER szálló és étterem VELENCE

Bacno Orseolo a Szt. Márk Tér mellet

Nagy étterem. Jzletes, francia és
német konyha. Lakosztályok és szo-
bák villanyvilágítással fűtéssel és
fürdővel személyenkint 2 lirától
feljebb. Telefon 1522

Tulajd. Venier Marcc.

Varieté Hotel Susák

Estéknként elsőrendű művészi erők fellépte.

Minden hó 1-én és 15-én új műsor.

Belépti díj 1 kor. - Kezdeté 9 órakor.

ZOUBEK B.

FÉNYKÉPÉSZ

- FIUME - a susáki hid mellett.

Készít mindennemű fényképe-
ket és fénykép-levelézőlapo-
kat a legolcsóbb áron és ki-
fogástalan kivitelben.

PENZIO VILLAPUNTA LUSSINGRANDE

Egész éven át nyitva. - Saját
tengeri fürdő. - Modern kénye-
lem. - Elsőrendű konyha.

Magyar tulajdonos.

ZONGORA-TEREM ÉS KÖLCSÖN INTÉZET

ALAPITTATOTT 1880.

ÖZV. POTOSNJÁK ANTONIA

TELEFON 180. - VIALE FRANCESCO DEAK 38. - TELEFON 180.

Ajánlja a legjobb gyártmányú zongorákat és pianókat előnyös fizetés mellett.
ZONGORABÉRELET, JAVÍTÁS ÉS HANGOLÁS.
A világhírű Bösendorfer zongorák egyedüli képviselője.

Első Fiumei Magyar

Kárpitos és disztő

Viale Deak 26 - FIUME - Viale Deak 26

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, gar-
niturák, matracok készen kaphatók.
Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb
berendezésig minden nemű kárpitós, disztő
és angol bõrmunkát jutányos áron.

Szíves pártfogást kér

Garami József, utóda Eisler S. kárpitos.

Lazić Dušan vésnök

Fiume, Deak Korzó 30. sz.

Elvállal minden e szakba vá-
gó munkát, u. m. fehértanú
monogramozáshoz szükséges be-
tűmetszést ezüst acél és réz-
táblácskák metszését, irógép
tisztogatást és javítást. Leveléző-
lap hívásra házhoz jövök.

Azon alkalomból, hogy az
„Amerikai Flottá-hoz“
 címzett üzlet fiókja
 a Via Alessandrina 3. sz. alatt csütör-
 tökön, október hó 6-án megnyílik
 következő áruk
valóban igen alacsony árban
 kerülnek eladásra:

Férfi színes ingek, zephir mellél 2.— K-tól feljebb	
Férfi színes ingek, selyem mellél 2.80	„ „
Férfi színes turista ingek, zephirből 3.—	„ „
Férfi fehér piké ingek 2.70	„ „
Férfi háló ingek, széllel 3.—	„ „
Férfi fehér alsónadrág, francia szabással 1.60	„ „
Férfi harisnyák, választékos szinben 0.40	„ „
Fekete férfi harisnyák 0.28	„ „
INGYEN kapnak a t. vevők izléses nyakkendőket	
Nagy választék gallérokban, kézelőkben, zseb- kendőkben, nyakkendőben, nadrágtartókban st.	
Tennisz bluzok, különböző színben 2.— K-tól fel.	
Vászon bluzok, garantált színekben 2.50	„
Női szoknyák szövetből, legújabb szabással 5.50	„
Női alszoknyák szaténból, fehér 3.—	„
Női alszoknyák vászonzól színes 1.80	„
Női siphon ingek, himzéssel 2.20	„
Női siphon alsónadrág, himzéssel 2.—	„
Női fekete harisnyák -30	„
Női szíves harisnyák -48	„
Ingyen kapnak a t. női vevők igen választékos öveket	
Nagy raktár téli ingek és alsónadrágokban gyári árakban. — Bőr-, gyapju- és cérna- keztük urak és hölgyek részére.	

FIGYELMEZTETÉS. A fent nevezett cikke-
 ket hasonló árakban a központban, Via Mu-
 nicipio 1. szám alatt is lehet kapni. - - -
 KÖZPONTI telef. sz. 120. FIÓK telef. 11-23

„DE LA VILLE“
 SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
 FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
 Az étteremben délelőtt 9 órától izletés
 villásreggeli olcsó árakon.
 A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF
 jóhírnévű kaposvári cigányzenekara hang-
 versenyez.
 Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnázene.
 TULAJDONOS:
 ifjú BUDAI KÁROLY

Ferlan Giovanni

butorraktára

Via Ciotta 3 sz. alatt megnyílt.

Nagy készlet mindennemű
 szalón- és egyszerű butor-
 ban. Rézbutor. Kárpitos-
 műhely. - Asztalosműhely.

Olcsó árak.

Adria szálló és étterem

adamich és Adria utca FIUME Zmaie palota

A város központjában a hajóállomás
 közelében. Kényelmesen berendezett szo-
 bák tengeri kilátással, fürdővel és vil-
 lanyos világítással.

Kitünő német és olasz konyha.

Hamisítatlan borok. Elsőrangú sör.
 Tulajdonos: de Negri Tranquillo.

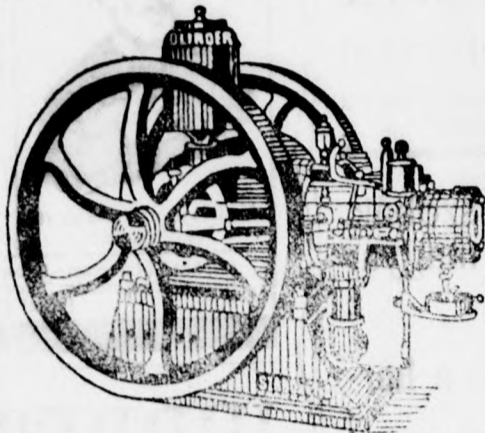
KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART“ LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Grün Benő
 polgári és egyenruha szabó

FIUME,

Via Cappuccini 4. szám alatt van.

Szabó és Társa Most: Budapest, V., Báthory-
 utca 22., azelőtt Gyár-u.
 Eredeti svéd „ÖLINDER“ vedjegyzett nyersolajmotor.

Vedjegyzett „Ölinder“ nyersolajmotorok csak nálunk
 kaphatók. - Legmesszebbmenő jótállás.
 A levelezést kérjük nem a Gyár-utca, hanem
 Báthory-utca 22. szám alá címezni.

☛ Telefon 474. szám. ☛

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy
 a Via del Mercato coperto 3. sz. alatt a mai
 kor igényeiknek megfelelően berendezett fűszer
 és csemege üzletet nyitottam. Minden törek-
 vésem oda irányul, hogy tisztelt vevőimet a
 legmesszebbmenő figyelmes kiszolgálásban ré-
 szesítem. Raktáromon mindenkor friss és el-
 sörendű fűszer, csemege, bel- és külföldi sajtok,
 konzervek, friss töltésű ásványvizek igen elő-
 nyös áron kaphatók. :-:
 Tisztelt vevőim kényelmére mindenkor friss
 kenyeret is raktárou tartok az első fiumei ke-
 nyérgyár gyártmányaiból. :-:

Szíves pártfogást kérve, vagyok mély tisztelettel
Markovics S. fűszer- és csemege
 :-: kereskedő. :-:

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
Réthy-féle pemetefü cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és ha-
 tározottan Réthy-félét kérjük, mivel sok
 haszontalan utánzat van.

☛ 1 doboz 60 fillér. ☛

Csak Réthy-félét fogadjunk el!

Ujságelárusítók (rikkancsok)

jó heti fizetéssel és eladási
 jutalékkal felvétetnek
 „A TENGERPART“ kiadóhiva-
 talában Vicolo dell' Ospedale,
 Wurzer-ház.

A Vicolo Germania I. sz. alatt levő
Reich-féle mészárszékben

naponta friss

marha és borjúhús

a legkiválóbb minőségben méretik ki.

„OLLA“
 bebizonyítha
 tólag a legjobb
 higiénikus
 Gummi kü-
 lönlleges
 ség.

2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTA-
 GYŰJTEMENY TUCATJA
 K. 5.—

„Olla“-t több mint 2000
 orvos mint a legmegbiz-
 hatóbbat ajánlja.

Kapható Fiumében: a Prodam,
 Catti, Mizzan és Budak-féle
 gyógyszerárakban, továbbá F.lli
 Pavacic, Benco Ernő és Papp
 Rudolfi drogériájában. Érd. árjegy-
 zék ingyen az „OLLA“ Gummiköz-
 ponttól Wien II/297 Praterstr. 57

A n. é. fiumei közönség szíves tudomá-
 sára hozom, hogy a Via Germania 2. szám
 alatt levő

SECESSIO KÁVÉHÁZAT

átvettem.

Szakismereteimmel mindenkor arra fogok
 törekedni, hogy kitünő kávéházi italokkal to-
 vábbá bel- és külföldi lapokkal kifogástalanul
 kiszolgáljam t. vendégeimet.

Minél számosabb látogatást kér

Löffinger Ferencz
 kávéház tulajdonos.

ROYAL SZÁLLODA

Kossuth Lajos u. - FIUME - Interurb. Telef. 121.

- Központi fekvésű elsőrangú családi szálló -

a villamos vasut mentén, lift, fürdő, villany-
 világítás stb. :-:

:-: Omnibus minden vonatnál. :-:

Tulajdonos DRASKOVICH MIKLÓS.

Sima Károly

Fiume, Vicolo dell' Ospedale 4. sz.
 Elvállal diszfestészeti, szoba-
 festő és cimfestő munkálatokat,
 valamint bútor- és bádofénye-
 zést. Mérsékelt árak. Pontos
 kiszolgálás.

Megnyílt! ▲ ▲ Megnyílt!

MERKUR KÁVÉHÁZ

a vasuti állomással szemben

Legjobb minőségű kávéházi italok. - - - -

☐ MAGYAR BOROK. ☐

- - - - - Pontos és tiszta kiszolgálás.

A MAGYARSÁG TALÁLKOZÓ HELYE.

A n. é. közönség pártfogását kéri
 KONRAD FERENC tulajdonos.

Rosenfeld Márk
 asztalos mester

Fiume, Vicolo dell' Ospedale 4. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát,
 úgyszintén javítások is pontosan és lelki
 ismeretesen végeztenek el. Régi bútorokat,
 ajtókat és kapukat szabadalmazott mód-
 szerrel teljesen ujjaalakít.

Meghívásra azonnal hához jön! - Mérsékelt árak!

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERCUR“, NYOMDÁJÁBAN FIUME.